

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sàigòn 1998

--- o0o ---

Tập 3
Quyển Thứ 67
Hội Thứ Nhất

PHẨM VÔ SỞ ĐẮC
Thứ 18 - 7

Xá-lợi-tử! Như danh không giải thoát môn duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong không giải thoát môn không có danh, trong danh không có không giải thoát môn; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì không giải thoát môn cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc không giải thoát môn, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh vô tướng, vô nguyện giải thoát môn duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong vô tướng, vô nguyện giải thoát môn không có danh; trong danh không có vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh năm nhãn duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong năm nhãn không có danh, trong danh không có năm nhãn; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì năm nhãn cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc năm nhãn, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh sáu thần thông duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong sáu thần thông không có danh, trong danh không có sáu thần thông; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì sáu thần thông cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc sáu thần thông, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh Phật mười lực duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Phật mười lực không có danh, trong danh không có Phật mười lực; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Phật mười lực cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Phật mười lực, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất

cộng không có danh; trong danh không có bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh nhất thiết trí duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong nhất thiết trí không có danh, trong danh không có nhất thiết trí; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì nhất thiết trí cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc nhất thiết trí, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không có danh; trong danh không có đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh pháp vô vong thất duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong pháp vô vong thất không có danh, trong danh không có pháp vô vong thất; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì pháp vô vong thất cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc pháp vô vong thất, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh tánh hằng trụ xả duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong tánh hằng trụ xả không có danh, trong danh không có tánh hằng trụ xả; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì tánh hằng trụ xả cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc tánh hằng trụ xả, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh tất cả đà-la-ni môn duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong tất cả đà-la-ni môn không có danh, trong danh không có tất cả đà-la-ni môn; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì tất cả đà-la-ni môn cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc tất cả đà-la-ni môn, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh tất cả tam-ma-địa môn duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong tất cả tam-ma-địa môn không có danh, trong danh không có tất cả tam-ma-địa môn; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì tất cả tam-ma-địa môn cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc tất cả tam-ma-địa môn, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh

không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh nội không duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong nội không không có danh, trong danh không có nội không; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì nội không cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc nội không, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không không có danh; trong danh không có ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh chơn như duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong chơn như không có danh, trong danh không có chơn như; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì chơn như cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc chơn như, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bất tư nghi giới, hư không giới, đoạn giới, ly giới, diệt giới, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, vô tánh giới, vô tướng giới, vô tác giới, vô vi giới, an ổn giới, tịch tĩnh giới, bốn vô, thật tế, cứu cánh Niết-bàn duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong pháp giới cho đến cứu cánh Niết-bàn không có danh; trong danh không có pháp giới cho đến cứu cánh Niết-bàn; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì pháp giới cho đến cứu cánh Niết-bàn cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc pháp giới cho đến cứu cánh Niết-bàn, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh Cực hỷ địa duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Cực hỷ địa không có danh, trong danh không có Cực hỷ địa; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Cực hỷ địa cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Cực hỷ địa, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Ly cấu địa cho đến Pháp vân địa không có danh; trong danh không có Ly cấu địa cho đến Pháp vân địa; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Ly cấu địa cho đến Pháp vân địa cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Ly cấu địa cho đến Pháp vân địa, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh Địa sanh địa duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Địa sanh địa không có danh, trong danh không có Địa sanh địa; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Địa sanh địa cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Địa sanh địa, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh Chung tánh địa, Đệ bát địa, Cụ kiến địa, Bạc địa, Ly dục địa, Dĩ biện địa, Độc giác địa, Bồ-tát địa, Như lai địa duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Chung tánh địa cho đến Như lai địa không có danh; trong danh không có Chung tánh địa cho đến Như lai địa; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Chung tánh địa cho đến Như lai địa cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Chung tánh địa cho đến Như lai địa, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Xá-lợi-tử! Như danh Thanh văn thừa duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Thanh văn thừa không có danh, trong danh không có Thanh văn thừa; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Thanh văn thừa cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Thanh văn thừa, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Như danh Độc giác thừa, Đại thừa duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Độc giác thừa, Đại thừa không có danh; trong danh không có Độc giác thừa, Đại thừa; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Độc giác thừa, Đại thừa cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Độc giác thừa, Đại thừa, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Danh Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, duy khách sở nhiếp, với mười phương ba đời không từ đâu đến, không chỗ đến đi, cũng không chỗ trụ. Trong Bồ-tát Ma-ha-tát không có danh, trong danh không có Bồ-tát Ma-ha-tát; chẳng phải hợp, chẳng phải ly, chỉ giả thi thiết. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát cùng danh đều tự tánh không vậy. Trong tự tánh không, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc danh, đều vô sở hữu chẳng khá được vậy. Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Bồ-tát Ma-ha-tát chỉ có giả danh!

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại đáp Xá-lợi-tử rằng: Như Tôn giả đã hỏi: Vì duyên có nào mà nói, như nói ngã thấy rốt ráo chẳng sanh ấy. Xá-lợi-tử! Ngã rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Hữu tình, mạng giả, sanh giả, dưỡng giả, sĩ phu, bổ-đặc-già-la, ý sanh, nho đồng, tác giả, khiến tác giả, khởi giả, khiến khởi giả, thọ giả, khiến thọ giả, tri giả, kiến giả rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Sắc rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Thọ tướng hành thức rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Nhãn xứ rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Sắc xứ rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Thanh hương vị xúc pháp xứ rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Nhãn giới rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc, nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Nhĩ giới rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc, nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Tỷ giới rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc, tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Thiệt giới rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc, thiệt xúc làm duyên sanh ra các thọ rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Thân giới rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xúc giới, thân thức giới và thân xúc, thân xúc làm duyên sanh ra các thọ rốt ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được,

làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Ý giới rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Địa giới rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Thủy hỏa phong không thức giới rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Vô minh rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Nội không rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Bồ thí Ba-la-mật-đa rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Tịnh giới An nhẫn Tĩnh tiến Tĩnh lự Bát-nhã Ba-la-mật-đa rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Bốn tĩnh lự rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Bốn vô lượng, bốn vô sắc định rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Tám giải thoát rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Bốn niệm trụ rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh.

Xá-lợi-tử! Không giải thoát môn rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Vô tướng, vô nguyện giải thoát môn rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Năm nhãn rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Sáu thần thông rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Phật mười lực rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Nhất thiết trí rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Pháp vô vong thất rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Tánh hằng trụ xả rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Tất cả đà-la-ni môn rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Tất cả tam-ma-địa môn rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Cự hỷ địa rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cự nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Dị sanh địa rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Chủng tánh địa, Đệ bát địa, Cự kiến địa, Bạc địa, Ly dục địa, Dĩ biện địa, Độc giác địa, Bồ-tát địa, Như lai địa rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Xá-lợi-tử! Thanh văn thừa rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh? Độc giác thừa, Đại thừa rất ráo đều vô sở hữu, đã chẳng khá được, làm sao có sanh?

Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Như nói ngã thấy rất ráo chẳng sanh!

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện lại đáp Xá-lợi-tử rằng: Như Tôn giả đã nói. Vì duyên có nào mà nói các pháp cũng vậy, đều không có tự tánh ấy. Xá-lợi-tử! Các pháp đều không có tự tánh hòa hợp. Vì có

sao? Vì hòa hợp có pháp, mà tự tánh không vậy. Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Pháp gì đều không có tự tánh hòa hợp?

Thiện Hiện đáp: Xá-lợi-tử! Sắc đều không có tự tánh hòa hợp. Thọ tướng hành thức đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Nhãn xứ đều không có tự tánh hòa hợp. Nhĩ tỷ thiết thân ý xứ đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Sắc xứ đều không có tự tánh hòa hợp, thanh hương vị xúc pháp xứ đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi-tử! Nhãn giới đều không có tự tánh hòa hợp. Sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc, nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Nhĩ giới đều không có tự tánh hòa hợp. Thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc, nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Tỷ giới đều không có tự tánh hòa hợp. Hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc, tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Thiết giới đều không có tự tánh hòa hợp. Vị giới, thiết thức giới và thiết xúc, thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Thân giới đều không có tự tánh hòa hợp. Xúc giới, thân thức giới và thân xúc, thân xúc làm duyên sanh ra các thọ đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Ý giới đều không có tự tánh hòa hợp. Pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi-tử! Địa giới đều không có tự tánh hòa hợp. Thủy hỏa phong không thức giới đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Vô minh đều không có tự tánh hòa hợp. Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi-tử! Nội không đều không có tự tánh hòa hợp. Ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi-tử! Bồ thí Ba-la-mật-đa đều không có tự tánh hòa hợp. Tịnh giới An nhẫn Tĩnh tiến Tĩnh lự Bát-nhã Ba-la-mật-đa đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Bốn tĩn lực đều không có tự tánh hòa hợp. Bốn vô lượng, bốn vô sắc định đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Tám giải thoát đều không có tự tánh hòa hợp. Tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Bốn niệm trụ đều không có tự tánh hòa hợp. Bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi-tử! Không giải thoát môn đều không có tự tánh hòa hợp. Vô tướng, vô nguyện giải thoát môn đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Năm nhãn đều không có tự tánh hòa hợp. Sáu thần thông đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Phật mười lực đều không có tự tánh hòa hợp. Bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Nhất thiết trí đều không có tự tánh hòa hợp. Đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Pháp vô vong thất đều không có tự tánh hòa hợp. Tánh hằng trụ xả đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Tất cả đà-la-ni môn đều không có tự tánh hòa hợp. Tất cả tam-ma-địa môn đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi-tử! Cực hỷ địa đều không có tự tánh hòa hợp. Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Dị sanh địa đều không có tự tánh hòa hợp. Chúng tánh địa, Đệ bát địa, Cự kiến địa, Bạc địa, Ly dục địa, Dĩ biện địa, Độc giác địa, Bồ-tát địa, Như lai địa đều không có tự tánh hòa hợp. Xá-lợi-tử! Thanh văn thừa đều không có tự tánh hòa hợp. Độc giác thừa, Đại thừa đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Các pháp cũng vậy đều không có tự tánh.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các pháp phi thường, cũng không tan mất. Vì có sao? Vì nếu pháp phi thường, tánh vô tận vậy. Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Pháp gì phi thường, cũng không tan mất?

Thiện Hiện đáp: Xá-lợi-tử! Sắc phi thường, cũng không tan mất. Thọ tướng hành thức phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhãn xứ phi thường, cũng không tan mất. Nhĩ tỷ thiết thân ý xứ phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Sắc xứ phi thường, cũng không tan mất. Thanh hương vị xúc pháp xứ phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhân giới phi thường, cũng không tan mất. Sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc, nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhĩ giới phi thường, cũng không tan mất. Thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc, nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ phi thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Tỷ giới phi thường, cũng không tan mất. Hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc, tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Thiết giới phi thường, cũng không tan mất. Vị giới, thiết thức giới và thiết xúc, thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Thân giới phi thường, cũng không tan mất. Xúc giới, thân thức giới và thân xúc, thân xúc làm duyên sanh ra các thọ phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Ý giới phi thường, cũng không tan mất. Pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ phi thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Địa giới phi thường, cũng không tan mất. Thủy hỏa phong không thức giới phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Khổ thánh đế phi thường, cũng không tan mất. Tập diệt đạo thánh đế phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Vô minh phi thường, cũng không tan mất. Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não phi thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Nội không phi thường, cũng không tan mất. Ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không phi thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Bồ thí Ba-la-mật-đa phi thường, cũng không tan mất. Tịnh giới An nhẫn Tinh tiến Tĩnh lự Bát-nhã Ba-la-mật-đa phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Bốn tinh lự phi thường, cũng không tan mất. Bốn vô lượng, bốn vô sắc định phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Tám giải thoát phi thường, cũng không tan mất. Tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Bốn niệm trụ phi thường, cũng không tan mất. Bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Không giải thoát môn phi thường, cũng không tan mất. Vô tướng, vô nguyện giải thoát môn phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Năm nhãn phi thường, cũng không tan mất. Sáu thần thông phi thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Phật mười lực phi thường, cũng không tan mất. Bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhất thiết trí phi thường, cũng không tan mất. Đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Pháp vô vong thất phi thường, cũng không tan mất. Tánh hằng trụ xả phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Tất cả đà-la-ni môn phi thường, cũng không tan mất. Tất cả tam-ma-địa môn phi thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Cực hỷ địa phi thường, cũng không tan mất. Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Dị sanh địa phi thường, cũng không tan mất. Chủng tánh địa, Đệ bát địa, Cự kiến địa, Bạc địa, Ly dục địa, Dĩ biện địa, Độc giác địa, Bồ-tát địa, Như lai địa phi thường, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Thanh văn thừa phi thường, cũng không tan mất. Độc giác thừa, Đại thừa phi thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Do vì duyên cố này, nên tôi tác lên thuyết là: Các pháp cũng vậy đều không có tự tánh.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các pháp phi lạc, cũng không tan mất. Vì có sao? Vì nếu pháp phi lạc tánh vô tận vậy. Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Pháp gì phi lạc, cũng không tan mất?

Thiện Hiện đáp: Xá-lợi-tử! Sắc phi lạc, cũng không tan mất. Thọ tướng hành thức phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhãn xứ phi lạc, cũng không tan mất. Nhĩ tỷ thiết thân ý xứ phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Sắc xứ phi lạc, cũng không tan mất. Thanh hương vị xúc pháp xứ phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhãn giới phi lạc, cũng không tan mất. Sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc, nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhĩ giới phi lạc, cũng không tan mất. Thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc, nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Tỷ giới phi lạc, cũng không tan mất. Hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc, tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Thiết giới phi lạc, cũng không tan mất. Vị giới, thiết thức giới và thiết xúc, thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Thân giới phi lạc, cũng không tan mất. Xúc giới, thân thức giới và thân xúc, thân xúc làm duyên sanh ra các thọ phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Ý giới phi lạc, cũng không tan mất. Pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ phi lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Địa giới phi lạc, cũng không tan mất. Thủy hỏa phong không thức giới phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Khổ thánh đế phi lạc, cũng không tan mất. Tập diệt đạo thánh đế phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Vô minh phi lạc, cũng không tan mất. Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não phi lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Nội không phi lạc, cũng không tan mất. Ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không phi lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Bồ thí Ba-la-mật-đa phi lạc, cũng không tan mất. Tịnh giới An nhẫn Tĩnh tiến Tĩnh lự Bát-nhã Ba-la-mật-đa phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Bốn tĩnh lự phi lạc, cũng không tan mất. Bốn vô lượng, bốn vô sắc định phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Tám giải thoát phi lạc, cũng không tan mất. Tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Bốn niệm trụ phi lạc, cũng không tan mất. Bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Không giải thoát môn phi lạc, cũng không tan mất. Vô tướng, vô nguyện giải thoát môn phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Năm nhãn phi lạc, cũng không tan mất. Sáu thần thông phi lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Phật mười lực phi lạc, cũng không tan mất. Bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhất thiết trí phi lạc, cũng không tan mất. Đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Pháp vô vong thất phi lạc, cũng không tan mất. Tánh hằng trụ xả phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Tất cả đà-la-ni môn phi lạc, cũng không tan mất. Tất cả tam-ma-địa môn phi lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Cực hỷ địa phi lạc, cũng không tan mất. Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Dị sanh địa phi lạc, cũng không tan mất. Chủng tánh địa, Đệ bát địa, Cự kiến địa, Bạc địa, Ly dục địa, Dĩ biện địa, Độc giác địa, Bồ-tát địa, Như lai địa phi lạc, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Thanh văn thừa phi lạc, cũng không tan mất. Độc giác thừa, Đại thừa phi lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Do vì duyên có này, nên tôi tác lên thuyết là: Các pháp cũng vậy, đều không có tự tánh.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các pháp phi ngã, cũng không tan mất. Vì có sao? Vì nếu pháp phi ngã tánh vô tận vậy. Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Pháp gì phi ngã, cũng không tan mất?

Thiện Hiện đáp: Xá-lợi-tử! Sắc phi ngã, cũng không tan mất. Thọ tướng hành thức phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhãn xứ phi ngã, cũng không tan mất. Nhĩ tử thiết thân ý xứ phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Sắc xứ phi ngã, cũng không tan mất. Thanh hương vị xúc pháp xứ phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhãn giới phi ngã, cũng không tan mất. Sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc, nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Nhĩ giới phi ngã, cũng không tan mất. Thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc, nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Tỷ giới phi ngã, cũng không tan mất. Hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc, tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Thiết giới phi ngã, cũng không tan mất. Vị giới, thiết thức giới và thiết xúc, thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Thân giới phi ngã, cũng không tan mất. Xúc giới, thân thức giới và thân xúc, thân xúc làm duyên sanh ra các thọ phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Ý giới phi ngã, cũng không tan mất. Pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ phi ngã, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Địa giới phi ngã, cũng không tan mất. Thủy hỏa phong không thức giới phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Khổ thánh đế phi ngã, cũng không tan mất. Tập diệt đạo thánh đế phi ngã, cũng không tan mất. Xá-lợi-tử! Vô minh phi ngã, cũng không tan mất. Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não phi ngã, cũng không tan mất.

Xá-lợi-tử! Nội không phi ngã, cũng không tan mất. Ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không phi ngã, cũng không tan mất.

--- oOo ---